

ÜMMÜ'D DERDA EL-VASSABIYYE

- İsmi Cüheyme ya da Hüceyme binti Huyey olarak geçmektedir. Ebu'd Derda radiyallahu anhin "Ümmü'd Derda" ismiyle bilinen iki hanımından küçüğü olduğundan dolayı "Ümmü'd Derda es-Suğra" olarak da tanınır. Tabiin neslindedir.
- Ümmü'd-Derda el-Kübra diye bilinen Hayre bint Ebu Hadred'in H. 30 (650) yılında vefatının ardından Ebü'd-Derda ile evlendi. Kocasını H. 32 (652) yılında vefat ettiğinden dolayı bu evlilik çok kısa sürdü. Muaviye bin Ebu Süfyan kendine talip olunca kadının cennette son evlendiği kocasıyla beraber olacağını, kendisinin de cennette Ebu'd Derda ile birlikte olmak istediğini belirtmiştir. Bundan dolayı Ebu'd Derda'nın vefatından sonra evlenmemiştir.
- H. 81 (701) yılında haccetti, aynı yıl veya ertesi yıl Dımaşk'ta vefat etti.

Fakih, Muhaddis, Kıraat Âlimi, Âbid Bir Kadın:

- Yetim bir kız olarak çocukluğunu Ebu'd Derda'nın evinde geçirdi. Ondan kıraat öğrendi. Çok küçük yaşta kendisine Kur'an'ı arz etti. Küçüklüğünde Ebü'd-Derda ile mescide gider, onun kıraat derslerine katılırdı.
- Kadın tabiin nesli içinde önemli bir âlim olup **kıraat**, **fıkıh** ve **hadis** bilgisiyle şöhret kazanmıştır. Kendisinden birçok hadis nakledilmiş, rivayetleri **Kütüb-i Sitte**'de yer almıştır.
- Dımaşk Mescidi'nin kuzey tarafında bir ders halkası vardı. Burada aralarında erkeklerin de bulunduğu pek çok kişi kendisinden ilim öğrenmiştir. Emevi Halifesi Abdülmelik b. Mervan da mescide gelir, onun fıkıh derslerini dinlerdi.
- **Hadis rivayet ettiği sahabeler:** Ebü'd-Derda, Âişe, Ebu Hüreyre, Selman-ı Farisi, Ka'b b. Âsım el-Eş'ari, Ümmü'd-Derda el-Eslemiyye ve Fedale b. Ubeyd el-Ensari radiyallahu anhum.
- **Talebelerinden bazıları:** Zeyd b. Eslem, Seleme b. Dinâr, Salim b. Ebü'l Ca'd, Şehr b. Havşeb, Talha b. Ubeydullah b. Küreyz, üvey oğlu Bilal ve üvey kızı Derda'nın kocası Safvan b. Abdullah
- İbadete düşkünlüğü ve zühdü ile bilinirdi. Çevresindeki insanların da ibadet hayatına dikkat ettiği, Kur'an okumayan kimselerle yolculuğa çıkmadığı, fakirlerle oturup kalktığı, kanaatkâr olduğu, insanlara dünyanın cazibesine kapılmamalarını öğütlediği belirtilmiştir.¹

---

¹ Bu metin hazırlanırken "TDV İslam Ansiklopedisi" kaynakça olarak kullanılmış, bazı kaynaklar da gözden geçirilmiştir.